

[Bente Nielsen]

hvis der er tale om væsentlige ændringer i en amtskommunes sygehusvæsen. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren: hvad forstår ministeren ved »væsentlige sundhedsmæssige hensyn«, og hvad forstår ministeren ved »væsentlige ændringer i en amtskommunes sygehusvæsen«?

Lovforslaget indeholder også et andet punkt, som ikke må blive glemt i hele diskussionen om planlægningen. Hidtil har der i lov om svangerskabshygiejne og fødselshjælp været en bestemmelse om, at kvinder har ret til fødselshjælp enten ved adgang til vederlagsfri fødselsbetjening på sygehus eller anden offentlig institution eller til vederlagsfri jordemoderhjælp ved fødsel i hjemmet. Denne bestemmelse er blevet fortolket på den måde, at det var amtskommunen, der bestemte, om der skulle være valgfrihed til fødsel i hjemmet. Bestemmelsen ændres nu, så det klart fremgår, at det er kvinden, der vælger, hvorvidt hun vil føde i hjemmet eller på et sygehus, så fremover vil der altså for alle kvinder, uanset hvor de bor, være mulighed for at vælge fødsel i hjemmet. Det er en ændring, som vi i venstre hilser med megen glæde.

Med disse bemærkninger skal jeg sige, at venstre støtter det foreliggende forslag.

Birthe Hansen (SF):

Vi er i SF noget betænkelige ved forslaget, og det vil nok vise sig under udvalgsarbejdet, at der er gode grunde til denne betænkelighed, der efter vor mening er det ikke tilstrækkeligt afklaret, efter hvilke kriterier ministeren kan og vil udøve sin vetoet – for det er jo den, der sættes i stedet for en godkendelse. Hvorfor fjerne disse godkendelsesbeføjelser, for her har ministeren jo en mulighed for at nægte at godkende?

Vi kan også se nogle vanskeligheder, fordi statens udbygningsplaner er nøje afstemt efter amtskommunernes. Hvordan vil udviklingen blive? Hvordan vil den fremtidige sammenhæng mellem amternes specialafdelinger og statens specialafdelinger blive? Det kan efter SFs mening ikke være rigtigt, at vi i denne og andre planlove nu skal erstatte godkendelse med indførelse af vetoet.

Måske har statens styring på området været illusorisk, men at give et enkelt menneske – i dette tilfælde indenrigsministeren – ret til

at bestemme og eventuelt bruge denne ret i et politisk spil vil vi være imod.

Når dette er sagt, skal jeg også sige noget om den anden del af forslaget, nemlig kvindens ret til at føde hjemme. Jeg synes, det er fint, at indenrigsministeren vil præcisere denne ret, men når man så gennem de sidste mange år har sygeliggjort bogstavelig talt alle fødsler, har man samtidig frataget kvinden lysten til at føde hjemme. Man skal være meget stærk for at fastholde, at ens barns fødsel er en naturlig ting, når så mange eksperter fortæller én noget andet.

Men muligheden i praksis er også vanskeliggjort på andre måder, i og med at hele fødselsplanlægningen foregår i sygehusforvaltningens regie; så har man atter cementeret en fødsel i sygehusvæsenet. Samtidig skal man heller ikke foregøgle kvinder, at de ved en hjemmefødsel, hvis jordemoderen skønner det nødvendigt, kan få tilkaldt egen praktiserende læge, for hvad enten man synes om det eller ej, er hjemmefødsler for længst et overstået stadium i lægepraksis. Her gælder sundhedsstyrelsens cirkulære, der siger: komplicerede fødsler, så er det indlæggelse på en specialafdeling. Men det ville have været dejligt, hvis retten var blevet fulgt op af en mulighed.

Måske var det langt mere ønskeligt, at der til en fødeafdeling, men fysisk adskilt fra denne, var knyttet fødestuer, ledet af jordemødre. Skulle der så opstå komplikationer, har man den øjeblikkelige hjælp tæt på. Der er også en anden mulighed, som praktiseres nogle steder, nemlig en barselhvileafdeling, hvortil kvinden omgående flyttes fra fødegangen, hvis der ingen komplikationer er. Disse alternative fødemuligheder skulle være indrettet i et hjemligt miljø med fri adgang for pårørende i den udstrækning, de selv ønsker det, og her kunne ønsket om ambulante fødsler også tilgodeses. Sparede penge til fødselsforberedelse har også medvirket til sygeliggørelsen af en fødsel.

Til slut vil jeg som et lille kuriosum bede indenrigsministeren om, når hun nu så gerne vil sanere, at kigge på noget rent sprogligt i § 3, stk. 2, i lov om sundhedsvæsenets centralstyrelse. Det drejer sig om ordene: »helbredelsesanstalter, forplejningsanstalter og private anstalter af lignende art«. Er der ikke mulighed for at erstatte disse ord med nogle